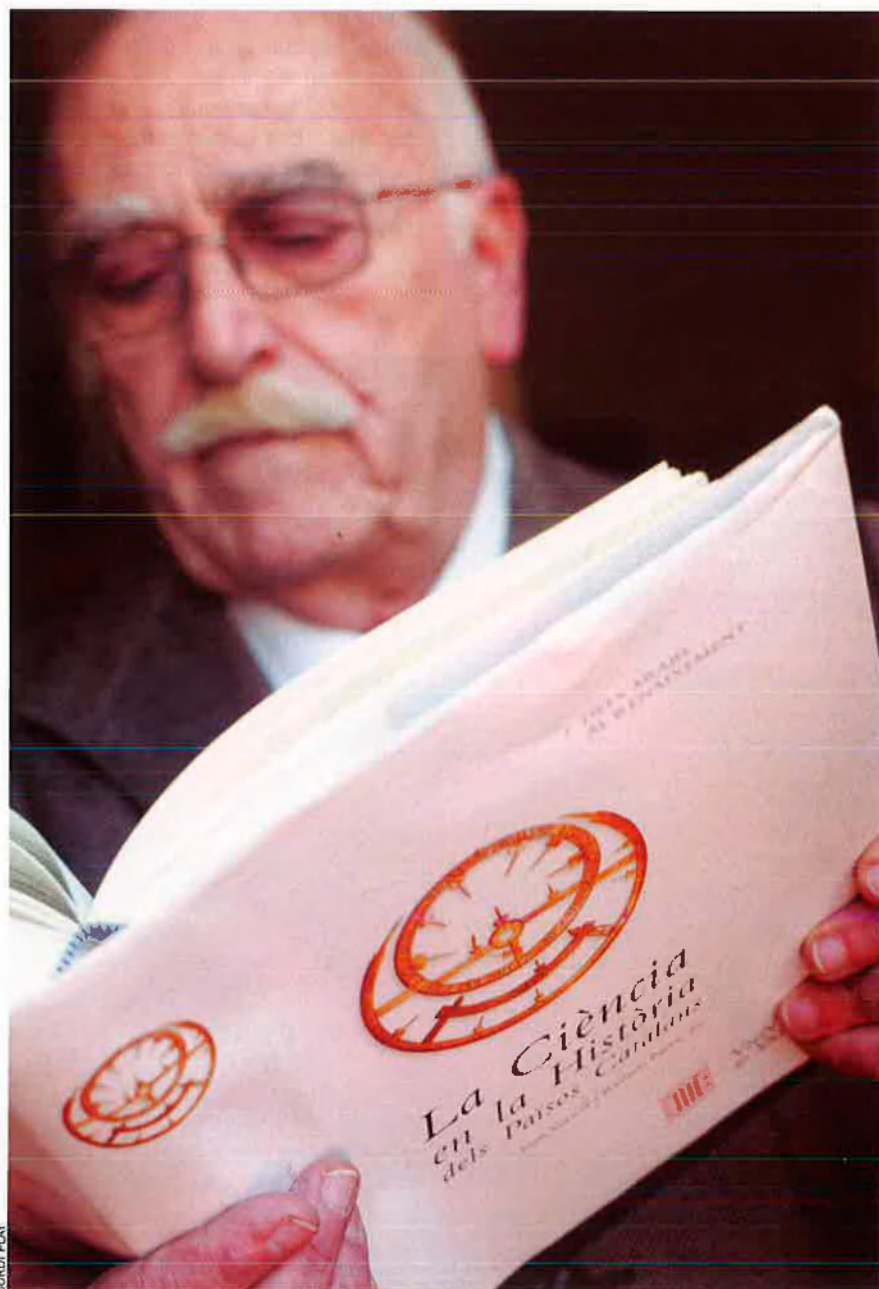

“La ciència àrab va entrar a Europa per Catalunya”

L'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat de València han presentat per Sant Jordi el primer dels tres volums de 'La ciència en la Història dels Països Catalans'. Un dels seus directors, Ramon Parés, parla d'aquesta nova obra de referència.

JORDI PLAY

El catedràtic de Microbiologia Ramon Parés ha estat, amb l'historiador Joan Vernet, director de *La ciència en la Història dels Països Catalans*, una ambiciosa obra en què han col·laborat més de cinquanta experts. El primer volum va des “Dels àrabs al Renaixement”.

—Com va sorgir la idea de fer aquesta obra?

—Va ser iniciativa de Manuel Castellet, que llavors era president de l'Institut d'Estudis Catalans. Era el 1997. A tots els que vam ser convocats per Castellet ens movien dues raons: en primer lloc, omplir el buit que hi ha sobre historiografia de la ciència i de la tècnica a Catalunya, sobretot si ho compares amb la historiografia de la política, la religió, les belles arts o la filosofia; la segona raó és que, en la segona meitat del segle XX, la recerca en aquest camp havia estat extraordinària, intensíssima, amb autors de diferents punts de la geografia de parla catalana. Totes dues coses demanaven que es fes una obra ambiciosa que recollís la visió actual de la ciència i la tècnica en la història.

—Per què *La ciència en la Història... i no Història de la Ciència...*?

—Tots sabem que, en la història universal de la ciència, el nostre país pesa molt poc. Independentment d'això, de ciència i de tècnica n'hi ha en la història de qualsevol poble i el pes d'aquesta ciència i aquesta tècnica sobre la història és molt important: en alguns moments és petit, però de vegades és esventat; i, de vegades, Catalunya ha fet de passarel·la entre un poble i un altre. La teoria d'aquest llibre és explicar la influència de la ciència i la tècnica en la configuració del nostre poble.

—Com s'estructura l'obra?

—Aquest primer volum va “Dels àrabs al Renaixement”; el segon, de l'inici de la ciència moderna fins a la il·lustració, és a dir, segles XVI, XVII i XVIII —època en què València és molt important—, i, el tercer, des de l'inici de la industrialització fins a l'època actual: segles XIX i XX.

—Comenceu amb els àrabs?

—Sí, la primera part és “Dels remors àrabs a la Catalunya Comtal”, és a dir des del segle X al XIII. I és molt important, perquè, des del punt de vista de la història abstracta, universal, interessa

tot el món. El que va passar aquí a Catalunya ha tingut importància per a tota la història de la ciència abstracta.

— **Destaqueu-ne alguns detalls.**

— Primer: es destrueix la teoria, defensada pels francesos durant molts anys, que el primer testimoni de ciència grega passada pel tamís àrab es troba a la Lorena. Això és fals. Segon: A Europa entra la ciència àrab a través de Catalunya. La mítica Escola de Toledo és important, no diem que no, però és posterior al pas de la ciència per Catalunya.

— **Un exemple de l'aportació catalana.**

— Un capítol que m'agrada especialment és el dels astrolabis. Actualment coneixem cinc astrolabis medievals catalans. En tota la resta de l'estat, en aquell temps, només se'n té registrat un a Toledo, i que és posterior.

— **De quan és el més antic?**

— El més antic dels astrolabis que hi ha en llatí és fet a Barcelona el segle X i es coneix com l'Astrolabi Carolingi.

— **Quina és la seva importància?**

— Molta. Ha estat estudiat per investigadors de tot el món. I, de fet, el capítol l'ha escrit David A. King, de la Universitat de Frankfurt. L'original d'aquest astrolabi es troba a París perquè se'l va endur un exiliat de la Guerra Civil i el va vendre a un antiquari. Fins fa quinze anys es pensava que era una falsificació del segle XIX. King se'n va adonar. I jo vaig aconseguir, després de dos anys d'esforços, tres còpies de precisió per poder-lo estudiar bé i tenir-les aquí.

— **Per què Catalunya féu de pont?**

— Durant tres-cents anys, la frontera de la Marca era al Llobregat. Llavors, l'àrab era una llengua coneguda i, a la Catalunya Comtal, es tradueixen obres científiques àrabs al llatí i a l'hebreu, la qual cosa va permetre introduir aquests coneixements a Europa.

— **Ramon Llull i Arnau de Vilanova també hi són. Ells són els més importants de la nostra història?**

— Ells són els més coneguts i els més prestigiosos arreu del món, però potser són més importants els científics andalusins de l'època en què vam ser passarel·la entre el món àrab i Europa. Tot i això cal recordar que Arnau de Vilanova és el creador de la medicina escolàstica a tot Europa.

Àlex Milian

La universitat, a casa

A la UOC integrem la formació a la teva vida

Diplomatures

- Ciències Empresarials
- Turisme

Llicenciatures

- Administració i Direcció d'Empreses (2n. cicle)
- Estudis de Ciències Polítiques i de l'Administració (2n. cicle/Màster)
- Ciències del Treball (2n. cicle)
- Comunicació Audiovisual (2n. cicle)
- Documentació -Gestió de la Informació- (2n. cicle)
- Dret
- Estudis de l'Àsia Oriental (2n. cicle/Màster)
- Filologia Catalana (també accés directe al 2n. cicle)
- Humanitats (també accés directe al 2n. cicle)
- Investigació i Tècniques de Mercat -Màrqueting- (2n. cicle)
- Psicologia
- Psicopedagogia (2n. cicle)

NOU Publicitat i Relacions Públiques (2n. cicle)

Enginyeries

- Enginyeria en Informàtica (2n. cicle)
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió
- Enginyeria Tècnica en Informàtica de Sistemes
- NOU** Enginyeria Tècnica de Telecomunicació (especialitat en Telemàtica)
- Graduat Multimèdia (títol propi)

**Sol·licitud d'accés:
del 16 d'abril fins al 28 de maig**
Inici període lectiu: setembre de 2005

Altres estudis

- @teneu universitari
(assignatures de la UOC sense requisits d'accés)
- Curs d'accés a la UOC per a >25 anys
- Formació de postgrau

Informa-te'n als centres de suport de la UOC

a Barcelona, Lleida, Manresa, Reus, Sabadell, Salt, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa, Tortosa, Vic, Vilafranca del Penedès, Ciutadella, Eivissa, Manacor, València, Madrid, l'Alguer i Brussel·les, al tel. **902 141 141** i al nostre web **www.uoc.edu**

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Segell d'or en
reconeixement
a la qualitat
de la UOC